

Regionálne úrady školskej správy

Váš list číslo/zo dňa

Naše číslo

Vybavuje/linka

Ivicová Lucia/867

Bratislava

04.02.2025

Vec: Usmernenie k zavedeniu a uplatňovaniu Štandardov dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní pre školy a školské zariadenia

Sekcia národnostného a inkluzívneho vzdelávania Ministerstva školstva, výskumu, vývoja a mládeže Slovenskej republiky si Vás dovoľuje požiadať o usmernenie riaditeľov škôl a školských zariadení (ďalej len „ŠaŠZ“) vo Vašej zriaďovateľskej a územnej pôsobnosti k zavedeniu a uplatňovaniu Štandardov dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní pre školy a školské zariadenia.

Ministerstvo školstva, výskumu, vývoja a mládeže SR (ďalej len „MŠVVaM SR“) vydáva Štandardy dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní (ďalej len „Štandardy“)¹, ktorých uplatňovanie posilňuje záväzok dodržiavať zákaz segregácie vo výchove a vzdelávaní, ktorý stanovuje § 2 písm. ai) a aj) školského zákona (zákona č. 245/2008 Z. z.). Uplatňovanie štandardov zároveň vyplýva aj z princípu „zákazu všetkých foriem diskriminácie, obzvlášť segregácie“². Štandardy sú záväzné pre všetky ŠaŠZ v sieti.

Právna záväznosť Štandardov dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní vyplýva z § 145 ods. 1 zákona č. 245/2008 Z. z. (školský zákon): „Práva ustanovené týmto (pozn. školským) zákonom sa zaručujú rovnako každému uchádzačovi, dieťaťu, žiakovi a poslucháčovi v súlade so zásadou rovnakého zaobchádzania vo vzdelaní ustanovenou osobitným predpisom. Škola alebo školské zariadenie pri dodržiavaní zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní postupuje podľa štandardov, ktoré vydáva

¹ Dostupné tu: <https://www.minedu.sk/data/att/a3f/31683.50af19.pdf>

² § 3 písm. f) zákona č. 245/2008 Z. z.

a na svojom webovom sídle zverejňuje ministerstvo školstva. Tieto štandardy sú záväzné pre vypracovanie školského poriadku.“

Úloha definovať Štandardy zákazu segregácie a uplatňovať ich v školách a školských zariadeniach vyplýva zo záväzkov prijatých Slovenskou republikou v rámci Plánu obnovy a odolnosti SR pod cieľom s názvom „100% škôl, ktoré uplatňujú desegregačné štandardy vyplývajúce z prijatej metodiky.“ (Komponent 6, Reforma 5 POO SR.)

Desegregácia je súčasťou komplexného procesu zvyšovania inkluzívnosti vzdelávania a vyžaduje niekedy aj dlhšie časové obdobie. Cieľ uplatňovať Štandardy pre všetky školy a školské zariadenia nevychádza z predpokladu, že všetky školy segregujú a neznamena ani to, že do konca roka 2025 sa má dosiahnuť finálny stav desegregácie vo výchove a vzdelávaní v prípadoch potvrdenej segregácie. Znamená to však záväzok podniknúť aktívne kroky smerujúce k prevencii možnej segregácie alebo k odstraňovaniu nedostatkov v prípade, ak je riziko segregácie alebo segregačná situácia preukázaná príslušnými orgánmi.

Uplatňovanie Štandardov dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní pre školy a školské zariadenia v zmysle školského zákona znamená zavedenie a dodržiavanie pravidiel, princípov a postupov na predchádzanie segregácie, identifikáciu rizika segregácie a nápravu segregačného konania, pokiaľ bolo indikované na základe sebahodnotenia pri vypracovaní *Plánu uplatňovania Štandardov dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní* alebo kontroly Štátnou školskou inšpekciou.

MŠVVaM SR pristúpilo z dôvodov, ktoré vyplynuli z aplikačnej praxe k aktualizácii *Manuálu a monitoringu uplatňovania Štandardov dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní*. Vo februári bola zverejnená aktualizovaná verzia tohto dokumentu, v ktorej sú uvedené rozšírené spôsoby, ktorými ŠaŠZ môže Štandardy zaviesť do školského poriadku. Aktualizovaný dokument je zverejnený na webovom sídle ministerstva³.

Pre všetky ŠaŠZ uplatňovanie Štandardov v zmysle školského zákona znamená:

1. Zapracovať do školského poriadku zverejnené „*Štandardy dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní*“ v plnom znení alebo rozpracované s ohľadom na účel a cieľ dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní.
 - Zapracovanie z hľadiska obsahu: ŠaŠZ môže prevziať štandardy zverejnené ministerstvom, alebo si ich môže rozpracovať s ohľadom na účel a cieľ dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní, tak, aby úprava v školskom poriadku bola v súlade so Štandardmi zverejnenými ministerstvom.
 - Zapracovanie z hľadiska formy: Štandardy zapracuje ŠaŠZ do školského poriadku:
 - a) priamo do textu, v tom prípade je potrebné primerane upraviť číslovanie článkov (napr. čl. 1 zverejnených Štandardov môže mať v rámci školského poriadku číslo 5a)alebo

³ Dostupné tu: <https://www.minedu.sk/standardy-dodrziavania-zakazu-segregacie/>

b) z hľadiska prehľadnosti môže ísť o samostatnú prílohu (s názvom „Štandardy dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní“).

Pre jednoduchšie uchopenie uvádzame príklady praktických situácií zapracovania Štandardov do školského poriadku:

- dodatok školského poriadku, zverejnené štandardy rozpracované s ohľadom na účel a cieľ dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní, forma prílohy;
 - dodatok školského poriadku, len prevzaté zverejnené štandardy, forma prílohy;
 - dodatok školského poriadku, zverejnené štandardy rozpracované s ohľadom na účel a cieľ dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní, zapracovanie v texte;
 - dodatok školského poriadku, len prevzaté zverejnené štandardy, zapracovanie v texte;
 - nový školský poriadok, zverejnené štandardy rozpracované s ohľadom na účel a cieľ dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní, forma prílohy;
 - nový školský poriadok, len prevzaté zverejnené štandardy, forma prílohy.
2. Zverejniť aktualizovanú verziu schváleného školského poriadku školy a školského zariadenia so zapracovanými „Štandardmi dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní“ na verejne prístupnom mieste do 28. februára 2025. (Tento termín nie je zákonnou lehotou, vyplýva z harmonogramu plnenia a verifikácie cieľov Plánu obnovy a odolnosti SR a jeho dodržanie je žiaduce.)
 3. Oboznámiť s obsahom aktualizovaného školského poriadku preukázateľným spôsobom zamestnancov a deti/žiacov ŠaŠZ a informovať o jeho vydaní a obsahu zákonných zástupcov žiakov v zmysle § 153 školského zákona (zákona č 245/2008 Z. z.).
 4. Vypracovať *Plán uplatňovania Štandardov dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní* (ďalej len „Plán“) do 30. septembra 2025, ktorého štruktúra je uvedená v Prílohe č. 2 dokumentu *Manuál a monitoring uplatňovania Štandardov dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní*⁴. Na identifikáciu východiskového stavu ŠaŠZ využije postup uvedený v kapitole 3 „Nástroj na sebahodnotenie školy“ metodického materiálu *Spolu v jednej lavici*⁵. Odporúčania na konkrétne kroky do Plánu sú uvedené v Časti B „Praktická časť“ Metodickéj príručky *desegregácie vo výchove a vzdelávaní* a znamenajú realizáciu preventívnych opatrení na znížovanie vzniku rizika segregačných situácií a realizáciu opatrení na odstránenie situácií s potenciálom segregácie. Škola alebo školské zariadenie je v prípade vyžiadania MŠVVaM SR alebo inej rezortnej organizácie pre potreby monitorovania plnenia cieľa POO SR povinné poskytnúť vypracovaný Plán k nahliadnutiu.
 5. Postupovať podľa znenia jednotlivých Štandardov a vypracovaného Plánu uplatňovania Štandardov dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní.

Všetky informácie a podrobnejšie rozpracované kroky, sú dostupné v dokumente *Manuál a monitoring uplatňovania Štandardov dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní*. Oba dokumenty,

⁴ Dostupné tu: <https://www.minedu.sk/standardy-dodrziavania-zakazu-segregacie/>

⁵ Dostupné tu: <https://www.minedu.sk/data/att/b33/23399.9bd23f.pdf>, str. 31

Štandardy dodržiavania zákazu segregácie aj Manuál a monitoring uplatňovania Štandardov dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní sú dostupné aj v maďarskom a ukrajinskom jazyku⁶.

Ťažiskovým materiálom pri prevencii a odbúraní segregovaného vzdelávania so zohľadnením variability typov situácií, v ktorých sa segregácia môže prejavovať v špecifických podmienkach SR, je *„Metodická príručka desegregácie vo výchove a vzdelávaní“* (z decembra 2023, revidovaná v decembri 2024)⁷.

V prípade akýchkoľvek otázok k uplatňovaniu Štandardov dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní je možné obrátiť sa na MŠVVaM SR prostredníctvom regionálnych úradov školskej správy (RÚŠS)⁸ alebo priamo na vecne príslušnú sekciu (sekcia národnostného a inkluzívneho vzdelávania MŠVVaM SR) prostredníctvom e-mailu: bezsegregacie@minedu.sk.

S pozdravom

PhDr. Kálmán Petőcz, PhD.
generálny riaditeľ

⁶ Dostupné tu: <https://www.minedu.sk/standardy-dodrziavania-zakazu-segregacie/> (budú verejne dostupné v najbližších dňoch)

⁷ Dostupné tu: <https://www.minedu.sk/data/att/b1e/32002.dfe3f4.pdf>

⁸ Kontakty dostupné tu: <https://www.minedu.sk/regionalne-urady-skolskej-spravy/>